

Регионла аралы байламлыкыла

Россияны Балтий флотуну аскер кемесине «Къабарты-Малкъар» деген ат аталгъанды

Юрий Кокос Калининград областьда болгъанды

Юрий Кокос КъМР-ни правительство делегациясыны башчысы болуп Калининград областька иш бла баргъанды. Аны анда тургъаны регионну башчысы Николай Цуканов бла эки жаны тобушуден башлангъанды. Ушакъны кезиунде эки жанында да хайырлы болурга боллукъ жумушла сюзюлгенди.

Андан ары тобушу КъМР-ни бла Калининград областны власть органдарына келечилерини кытагышчулары бла баргъанды. Юрий Кокос бла Николай Цуканов Сатыу-алуу, экономика, иму-техника эмда культура жаны бла да регионла аралы бирге ишлеуно юсюнден келишимге кыол салгъанды. Аны кере социальный-экономика айынуу, инвесторлагъа къырал болулукъ беринуно инвестиция проектлерин жашауда бирге бардырырга, гитче эмда орталык предпринимательствону субъектлерини араларында байламлыкъланы тохташдырырга, аланы ючлендире барырга, эл молк, билим беруу, саулыкъ саклау, спорт, туризм жаны бла бирге ишлеуно куураргъа эмда кенгертирге белгиленди.

Юрий Кокос Николай Цуканов, областны башха оюнучуларына алагъа жарык тобегенери, арада байламлыкъланы ючлендире барырга хазыр болгъанлары ючюн жорек ыразылыгын билдиргенди эмда келишим эки регионну да экономика кооперацияларына жангы кюч берлинеге ышанганын чертип айтханды.

«Бизни сартын, - дегенди КъМР-ни Башчысы, - Къабарты-Малкъар Калининград областька тешиучю налмас инструментге, кабель-темир жил продукция, электроэнергетикагъа бийкюльту аппаратура, шендогюо цифралы медицина рентген техника эмда кеп башха затла жиберирге боллукъду.

«Эл молк продукцияны чыгарында бирге ишлерге улуу онгла бардыла. Республиканы жеринде алынынкыны, туризми бла тау-луша спортну битеу кыралда эм дуниди да белгили арасында - Элбрусну тиресинде - сабийлеге солурга, кеслерине бакъдырырга да улуу амаллары болгъан санаторийле, базала, лагерьле да орналындыла. Калининград областьда да бек тынгылы рекреация онгла бардыла. «Жайда - Балтикада,

къышда - Элбрусда» деп, коллегаларыбыз айтхан схемагъа эс бурургъа тийишлиди, деп оюмлайды Юрий Кокос, Гуманитар, маданият жаны бла да байламлыкъланы жоллары аз тойюлдюле.

«Шимал Кавказда Къабарты-Малкъар биринчи субъектди область бла бирге ишлеуно юсюнден кыол салгъан, - дегенди Николай Цуканов а. Ол оюм этгенден, регионла аралы бирге ишлеуно мурдорун сатыу-алуу-экономика халла тухтандыла эмда тугадыла. Балтий тенгизге чыгъаргъа жолу болгъан Калининград область КъМР-ни халкъын чабакъ эмда башха тенгиз продукция бла жалчытырга юлюшюн кыораргъа боллукъду. Губернатор айтханга кере, жууукъ заманлада товар айландырууну он кереге кебейтирча онгла бардыла.

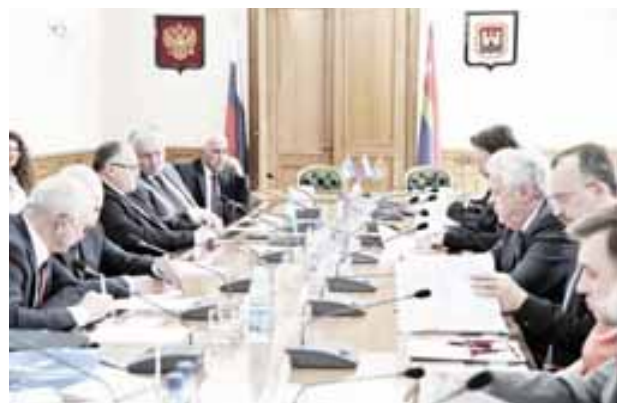
Огъурлу эмда къыйметлы эконимика байламлыкъланы айнытырга ыразылыгын билдире, Николай Цуканов областны болушлугу бла Къабарты-Малкъарны продукциясы европалы рыноктагъа тошерча этиуге себеплик этерге боллукъун айтханды. Чекге жууукълугу экспортта товарла жиберину кебейтирге амал береди.

Битеу белгиленген мадарланы жашауда бардырыр ючюн, Юрий Кокос Калининград областны башчыларын быйыл сентябрьде-октябрьде КъМР-ге келирге чакъыргъанды.

Келишимге кыол салгъанларындан сора регионланы башчылары журналистлени сорууларына жууапла бергенди. Ишчи жолучулукъну кезиуло пункту Балтийск шахар эди. Ма анда орналынды Къызыл Байракны ордени бла эки кере савгъаланган Балтий флот. Юрий Кокос бла Николай Цуканов къыйыкъларга къажуу аскер кемеге «Къабарты-Малкъар» деп аталгъаны бла байламы бардырылган къуанчлагъа да къатышхандыла.

Флотну энчи составы ариу тизилди. Россияны гимни эшитилди.

«Бюлгюн Балтий флотда байрамды, - деп чертенди командующий, вице-адмирал Виктор Кравчук. - Бизни шубх юйорюбюрге «Къабарты-Малкъар» деп махтауу аты болгъан кеме къошулады. Республиканы айырмалы жашлары къулукъ этип, Ата журтну къоруулаууну усталыгына юйренирдикиле анда. Ол Юрий Кокосха, аны бе-

Юрий Кокос Калининград областны башчылары билдиргенди эмда аны келлендиргенлери ючюн жорек ыразылыгын билдирди. «Бизге бу бек улуу къуанчды, -

дегенди КъМР-ни Башчысы. - Бизни өхтемлендирген эмда биз Балтий флотну махтауу аскер төрелерин сакъларгъа иттирирбиз. Николай Цуканов а, тенгизчи-

леге айланп, аланы алгъышлагъанды эмда насийкат сөзле да айтханды. Кемеге кеторюлюп, КъМР-ни Башчысы бла областны губернатору аны техника болумлары, аскер онглары бла да шагъа-рейленгенди, тенгизчиле бла ушакъ этгенди. Юрий Кокос экиплагъа республиканы юсюнден изданиланы ариу суратла бла жалгъан жыйымдыгын, Элбрусну суратын, алтын суу ичирилген эмда «Къабарты-Малкъар» деген жазуу болган налны бергенди.

Ол кюн окуму республиканы оюнуусу Къабарты-Малкъардан барып Калининград областьда жашап тургъанла бла да тобушгенди. Юрий Кокос алагъа КъМР-де социальный-экономика жаны бла не мадарла этилгенлери, республиканы айныгъуну борчлары къылай толтурулгъанларыны юсюнден халпарлагъанды. Землечество башчылары уа Къабарты-Малкъарда бола тургъан торюнулеге улуу эс бурганларын билдиргенди эмда гитче ата журтлары бла байламлыкъланы хар жаны бла да ючлендирге сюйгенлерин айтхандыла.

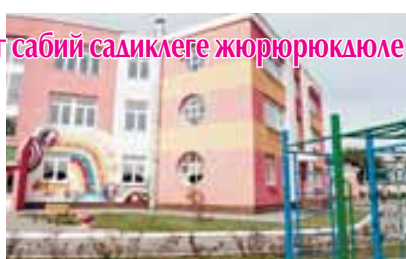
КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоусуну пресс-службасы.

КЪУРУЛУШ

Районда юч минг сабий садиккеге жорюрюкюле

Былтыр Май районну сабий садларына тынгылы ремонт этерна муниципалитетни бюджетинден 50 миллиондан аслам сом бөлюнген эди. Ол ахчагъа къауум учрежденида жагъыртыу иш бардырылгъанды. Аны бла бирге 80 сабийге деп жангы сабий садны къурулушу да бара турады. «Пасточка» деген учрежденины баш мекямы тынгылыды, уллуду. Жанында башха корпуслары да бардыла. Бюгюнлюкде юйно башында къанжалын, коммуникацияларын, терезелерин да жагъыртыхандыла. Оту топлиге бла къабаргъалагъа плитка да салынгъанды, скоттоу-бону ишле да тамамлангъандыла. Бу мадарланы хайыры бла са-

дикке къошакъ халда энтра да 25 сабийни кечиндирича амал табылгъанды. Шендоу уа ары 340 къызчыкъ бла жашчыкъ жорюрюдю. Бу жылны ахырына муниципалитетде школгъа дери билим алгъан койледе юч минг балагъа жер къуаргъа мурат этедиле.

КУРДАНЛАНЫ Соловьев.

Жазыпы - 2015

Хурметли жамаат!
2015 жылны экинчи жарымына жазылуу кампания андан ары бардырылады.

Сиз «Заман» газетте почта связыны къайсы бөлюмюнде да жазылырга боллукъсуз. Алты айга жазылууну багъасы торленмегенди - 839 сом 88 капек, почтагъа барып газетни кеси алгъанга - 758 сом 76 капек. Бу магъаналы ишни узакъгъа созмагъыз!

Бизни индексбиз - 51532

Себенлик Элени ондурургъа аслам ырыскы бөлюнюрюкю

Къабарты-Малкъарда эл тийрелени айнытыгъа 132 миллион сом къоратылукъды. Ол муратда республиканы Правительствоу бла Россейни Эл молк министерствосу тийишли келишим этгенди, деп билдиргенди КъМР-ни Эл молк министерствосуну пресс-службасындан.

Ахчаны улуу кесеге - 81,7 миллион сом - къырал бюджетден жиберилди. Къалгъаны уа республиканыкъындан. Бу мадарны хайыры бла быллай жерледе жашагъан 58 юйор кеслерини жашау болумларын игилендирирге амал табарыкыдыла.

Бизни корр.

ТАПЛАНДЫРЫУ

Халны къысха заманны ичинде тюзетирге таукелдиле

24-чю майда эртенликде Бызынгъа баргъан жолну 50 метр чакълы кесегини бир жаны оюлгъанды. Аны хатасындан алайда транспортну жорюсюне чек салынгъанды. Эли ток бла жалчытыгъа къорсуу болмагъанды. Районну электроток сетьлерини башчысы Жангоразланы Хасан билдиргенге кере, алайда жангыры ишлеге чурум тошормез ючюн, оюлган жерни къатындан юч ток ыз баргъан чыпын жолну огары жанына кечорюлгенди.

КъМР-ни Жол молк управленисына, подрад организациланы специалистлери къармашып, ол жерни къатында болжал халда автотранспорт жорюрча мадар этгенди. Шендоу алайда эки экскаватор, бульдозер эм башха техника ишлейди. Тонене уа къурулушчула жолну кенгертип башлагъандыла.

Билдириу

Ишчи жерлени ярмаркасына чакъырабыз

Нальчик шахарны Урунку, адамлыны иш бла жалчытыу эм социальный къоруулуу арасы сакъатлана деп ишчи жерлени ярмаркасын бардырлыкды. Ол 29-чю майда 11 сагъатда Кырал концерт залда

этерикди. Аны адреси: Нальчик ш., Шогенцуклов аты орам, 28. Предпрятиланы, иш излетген сакъатланы да ары къатышырга чакъырабыз. Соррулары болгъанла 77-41-96 номерге селхисиниле.

МАГЪАНАЛЫ ТЕМА

«Закон жаш төлөню чыгичиликден сакылауға алланыңды»

– Зурият Мухамедовна, законда неми юсюнден айтылды?
– Документте бу зараллы затланы розницага не заманда эмда кыалайда сатарга эркин этилгени белгиленеди. Алкоголю аз болган тонизирующий ичигилени акыбыбалык болмаганына берирге уа ахырда жарамайды. Дагыда аланы билим берген, саулык сакылау организациялаға жууук жерде, спорт объектеде, адамла аслам жыйылган культура тобеишуледе сатарга эркин этилмейди. Былайда сөз лимонад, чай, кофе дегенча суусалпаны юсеринден бармаганын айтырчы эдим.

– Сиз кескиз да медиксиз, профилни комитете башчылык этесиз. Бу закон уа кыаллай ниет бла хазырлаңаныс?
– Аны жарашдырған кезде биз, тюрлю-тюрлю специализистени чакырып, ала бла кенгешип турганбыз, ол санда медикле бла да. Экспертле барысы да алкоголь аз болган тонизирующий ичиге адамны саулуғуна, ботюкчүлүккү, предпринимательге бла бирге бахсанда жыйылуу ол а не бла байламды? Бу

«Энергетик» ичиге бизни тюенкеде сатылып башлаганы алай көп заман озмаганды. Алай кыска кезиуню ичинде рекламаны болушлугу бла ала жамауатда, ол угуй, жаш адамланы арасында кенг жайылып калгандыла. Бу ичи адамны саулуғуна салган хатаны, аны юсю бла адам бу осал кылыкка юйренип калганы уа айтылганлай турады.

Есеп келген төлөню саулуғуна кыйгырып, Кысбарты-Малкыны Парламентини депутатлары алкоголь аз болган тонизирующий затланы сатыуға чек салыуу юсюнден законну кыбыл көргендиле. Быйыл 13-ию майда КМР-ни Башчысы анга кыол салганды. Бу документ не мурат бла жарашдырғананы эмда аны энчилликерини юсеринден Парламентини Социалды политика, урууну эм саулык сакылау комитетини башчысы Зурият Багжанова айтады.

сууланы чыгарганына, ала суусалны кыандырады деп, татуулары ушатып, адамланы алдаган этедиле. Аланы бир көргөн а, токталмай, энгиз ичериги келип турады. Алай тонизирующий затла химиялы заттадан кыураладыла, ала адамны жорек-кунам тамыр системасына, аш орунуна, жан тамырларына хата келтирдедиле.

Кофинини бла бал тууну кыйгырып этилген ичиге адамны санларында сууну кыурадыла. РФ-ни Миллет стандартларына көре уа, энергетиклини тышларында ала адамны санларына этген хатаны, аланы 18 жыллары толмаганына хайырландырырға жарамаганы да аны ючюн белгиленеди.

Бу ичигеде углекислота уа, алкогольну кыанга терк сингидрип, адамны эсиртип кыондыла. Этил спирт бла тонизирующий сууну бирге хайырланган адам а кыска заманын ичинде ичиги болуп кыалыгына кыоркунууду.

– Россейни башха субъектеринде уа былай законла бармыдыла? Ол республикада

жашагына кылай хайыр келтирикти деп ушанасы?
– РФ-ни Федерал Жыйылыууу Кыырал Думасыны кыурауна тонизирующий ичигени сатыуға чек салыуу жаны бла бир нечч документ берилгенин айтырчы эдим. Жашууға, уа бюгонюге дерди да жоюлгоменди. Алай бу затланы халкыны саулуғуна, бек алға уа өсөп келген төлөгө, салгын хатаны эсеп алып, кыралны регионларында аланы сатарга эркин этмеген правуу актла жарашдырлгандыла.

Зурият Багжанова, Социалды политика, урууну эм саулык сакылау комитетини башчысы

Сөз ючюн, бюгонюкде алай документте Москвада, Москва областда, Чечен Республикада, Ставрополь, Краснодар, Алтай крайлада, Чукот автоном округда, Тула, Калуга, Ростов, Нижегород, Астрахань областыда эм башха субъекттерде кыбыл көрүлгенди. Биз да законну хазырлағанда, аланы синауларына таянганбыз. Жууук заманда уа КМР-ни Административ бузукчулыккына кодекси «энергетиклини» сатыуға салынган чеклени бузганланы жууапха тартыу жаны бла жоруккыла кийирилдикле.

Алай закон бла бирге уа жамауатда психотроп затланы хайырлауу кыажу ниетлени жайуу артыкка магъаналыды. Жаш адамларыбыз, аланы ата-аналары да «энергетикле» тютюнден, ичи заттадан да кыоркунуу болганларын ангылауға керекдиле.

Жар адам да өсөп келген төлөгө чек салыуу кыажу ниетлени жайуу артыкка магъаналыды деп бек ушанамыз.

КМР-ни Парламентини пресс-службасы.

Жамауат палата

Багдала кетюрюлмезлерине кыйгыгыра

КМР-ни Жамауат палатасыны Урууну халла эмда социалды политика жаны бла комиссиясыны членлери Промышленность эм сатыу-алуу министрствону, Халк фронтуну регион бөлөмюно, жер-жерли самоуправляемно органданы кыулукучулары, предпринимательге бла бирге бахсанда жыйылуу бардыргандыла. Анда бу шахар округда эмда саулай республикада аш-азыкка багдала бу байламы проблема тинтилгенди. Дагыда болуму поэтиуде кыралны жанындан кыаллай иш тамамланганына кыарлганды, сора багдала бир өлчөмде туруна мадара изленгенди.

Комиссияны башчысы Николай Маслов белгилегенча, бюгонюкде властвала социалды магъанала товарга бла ашха халкыла кетюрюлмезлерине кыйгыгырға керекдиле. Бахсанны юсюнден айтханда, мында былыр кюден башлап ун-эки керге, макарон – 60 бал туз да кырк проценте багъа болгандыла.

Хайырлануучуланы рюногу эм предпринимательство, экономика анализ эм контроль жаны бла бөлөмюно башчысы Гиса Шокуева айтханга көре, ала шахарны федерал эм энчи мели тюенкеринде, сатыу-алуу жерде бла базарда ашы кырк торлюссон багдала кылай торленгенлери тинтенгей турадыла. Ала өсөп башлаганына, сылтаула изленгенди эм табылган кемчиликте кетериледи.

Алай жыйылууга кыатышканла рынок байламкыла айныгын дунинда хакыла бир тарихтеде тутхан болмаганына кыйын болганын белгилегенди. Министри орунбасары Александр Бирюк келтирген шартла ачыкылганга көре,

Комиссияны башчысы Николай Маслов белгилегенча, бюгонюкде властвала социалды магъанала товарга бла ашха халкыла кетюрюлмезлерине кыйгыгырға керекдиле. Бахсанны юсюнден айтханда, мында былыр кюден башлап ун-эки керге, макарон – 60 бал туз да кырк проценте багъа болгандыла.

Жыйылганла бизни республикада, неге болмаса да, эл молк продукцияга багдалауға уа оную этерча амалла табарға кереклисин да белгилегенди. Бу жаны бла аслам предложение да айтылганды. Ол санда Бахсанны жер-жерли администрациясында Жамауат советини келечиси, предприниматель Бета Нагоев производитель, продукцияларын кеслери саталарына оптовый базарны ачыу хайырлы болуугун айтханды. Былайда хайырлануучуланы кооперацияларын да эсгергенди. Ахырында ала хал ичиге айланганын бу ишн тохтусуу бардырға келишгенди эм талай оную чыгаргандыла.

бир-бир продуктлаға багдала 10-20 эм 50 проценте дерди көбейгенди. Ала дагыда заманга, тюенлени акциларынна көр торленген да этедиле. Алай ала эсепден чыгып кыламача, тинтуню дайым бардырға тиешилиди.

Жыйылганла бизни республикада, неге болмаса да, эл молк продукцияга багдалауға уа оную этерча амалла табарға кереклисин да белгилегенди. Бу жаны бла аслам предложение да айтылганды. Ол санда Бахсанны жер-жерли администрациясында Жамауат советини келечиси, предприниматель Бета Нагоев производитель, продукцияларын кеслери саталарына оптовый базарны ачыу хайырлы болуугун айтханды. Былайда хайырлануучуланы кооперацияларын да эсгергенди. Ахырында ала хал ичиге айланганын бу ишн тохтусуу бардырға келишгенди эм талай оную чыгаргандыла.

КМР-ни Жамауат палатасыны пресс-службасы.

ТӨГЕРЕК СТОЛ

Промышленностьну терк кыалай айнытырға боллуғуну юсюнден акылыларын айтхандыла

– Промышленность – ол кыралны экономика жаны бла кючюно мурдоруду. Импортну алыштырдыруу, бөлөмюно айнытуу вопроса, бизни республикада не халда болганын көргөзюрге керекбиз конференцияда. Анда бөлөмюно айнытуу жаны бла эм магъанала вопроса сюзолукюдө. Регионланы келечилери кеслери оюмларын, сфераны айнытуу жолланы, кемчиликлени кетериу амалланы көргөзюрюкюдө, – дегенди ишчи кызууну башчысы Альберт Кильчук.

Ол конференцияда дагыда регионла кеслери инвестиция проектлери байламдыла. Аланы айырууну юсюнден айтханда, Кильчук, жалаңда бир-эки бөлөмюгө эс буруп кыоркунуу жарамазлыгын белгилегенди. «Республиканы экономикасында аслам жерни эл молк алганын ким да биледи. Алай жалаңда ол сферга таянып кыалырга уа жарамайды, промышленность да аслам эс бурурға керекди», – деп, юлгоге төрөк бахчачылыккыны келтиргенди ол: «Аны продукциясына рынокда сурат упууду, алай дагыда чексиз а тейюйдү. Ол себептен башха онгарлыгыны хайырланууну да сансыз этерге жарамайды».

Сагынылган проектлеге себеплик этюде болган проблемаланы юсюнден да айтылганды «Төгерек столда». Кредитлени, налог ырготаланы

«Россей ючюн» Халк фронт» Битеуроссей жамауат кымылдуну КМР-де регион бөлөмюно «Тюз эмда фойдалы экономика» деген ишчи кызууну кенеш бардырганды. Анда келер айда ара шахарда бардырылык «Заводла ишлеселе, кырал да жашайды» деген конференцияга хазырланууну юсюнден айтылганды. Жыйылууга промышленность, бизнес, эл молк сфералада жамауат организацияланы, власть органданы, предпринимателаны келечилери кыатышхандыла.

берюде, документацияны жарашдырууда да бардыла чурумла, аланы кетеруге энчи эс бурурға тиешилиди.

Ишчиле жетишмегени промышленность сфераны айнууна тыйгыч болганын да белгилегенди кенгешге кыатышханды. Шендого экономикада ичи билгилери болган специалистге

сурат өсгөнгей барды, алай аланы хазырлау система уа тозурады. Бир-бир предпринимател, сөз ючюн, «Телемеханика», тиешили лицензияла алып, керек специализистени кеслери хазырлайдыла.

Бу проблеманы юсюнден кесини оюмун КМР-ни Промышленность министрствосуну келечиси Леонид Гербер да билдиргенди. Аны айтханына көре, бюгонюкге регионда тохарладан, фрезерюшкледен эм башха ишчиледен предпринимателга, эм азы бла, 400 адам изленеди. Болуму тюзетиючю а, былай усталкыны хазырлаудан сора, аланы даражасын кетюрюрге да керекди.

Сагынылган конференцияга республиканы атындан жети улуу инвестиция проект хазыр этилгенин да билдиргенди Леонид

Гербер. Тизмеге «Терекмаз», «Бийик-вольту аппаратураны заводу», «РМ Прохладный» акционер общество эмда «Севкавентен» (юч завкасы бла) киргенди. «Эм улуу эмда аны бла бирге эм магъанала проект а – Тынрыууда вольфрам-молибден магъадан чыгарыуу жерде туз-байкытландыруучу комбинаты кыурауду. Анга инвестицияла этип, жашауду бардырға энчи эс буралады», – дегенди ол.

Жыйылууну ахырында анга кыатышхана, «Халк фронтуну» ара штабына, промышленность сфераны айнытуу жаны бла тиешили рекомендацияларын хазырлағандыла.

УПАШАНЫ Мурат. Суратланы автор алганды.

Шимал Кавказ кюн сайын

Кисловодскени курорт паркына - миллет статус Озган коллени биринде болган кенгеште Президентини Шимал-Кавказ Федеральни округда келечиси Сергей Меликов Кисловодскени курорт паркына миллет парк деген статус берилгенин айтханды. Алай бла адам тобийткени сакылауға эм кыоруулаа кыаллай бир кыйын салганы чыкканырыкды.

Озган айда РФ-ни Президентини Кисловодскени курорт паркын айнытуу бла байланы ишлени тизмесине кыол салганды. Чинюиклени айтханына көре, бек алға тамамлангыч баш бурюлдан бири законсуз ишленген журтланы юсеринден этиллик оную эм шахарны бетин бузган, кеси алларына кыурапкан базарчыккыны кетериуду.

Краснодарда баш жолланы жангыртыркыдыла

Жууук кезюде Кыобаны ара шахардын бир белек баш жолланы жангыртуу ишле башландырыкды. «Көп иш этилдики», – деп билдирген жоллада жорюно топ кыурау жаны бла жаруу управленины начальнигини орунбасары Владимир Архипов.

Планда айтылганга көре, эски болган асфальтны кетериу, аны орунуна жаңы салынырдыкы. Жоллада болгон кыулау, бордорлаа, тротурлаа ремонт этилдики, жол белгиле жангыртылгыкдыла. Ремонт ишлени бардыркы шахарны «Единая служба заказчика» деген организацияда.

Право актха тюрленнуле кийиргенди

Кыарачай-Черкесини депутатлары регионну законна тюрленнуле кийиргенди. Алада айтылганына көре, адамны эркинликлери жаны бла полномочный келечини кыулуғуна кирге итингенлени жыл санлары 30-35-шер жыл болурға керекди. Аны бла бирге ол кыулдукка ишлеу болжалы да чекленеди.

«Энди ол болжал эки кезиу чаклы бир болукуду, – дегенди законодательствени кырал кыруулу жаны бла комитетини председатели Владимир Умалатов. Аны айтханына көре, кандидаты юсюнден тюрленнуле берирге суйюлгени саны кебейгенди. «Алган алай эркинлик Кыарачай-Черкесини башчысына берилуучу эсе, энди уа парламентини депутаттарына эм депутат биригулеге да берилгенди».

Сапёрла атылуучу заттадан 600 гектарны тазалагандыла

Юг аскер округну инженерлери 1-ию апрельден бери атылуучу заттадан Чеченде бла Ингушетияда 600 гектар жерни тазалагандыла, алай заттадан 115-син жок эткенди. Аны юсюнден биритуню пресс-службасы билдиргенди. Бу иште 500 чаклы бир аскери эм 30-дан аслам энчи техника кыатышхандыла.

Аскер кызууну инженерлери жылы ахырына дерди чачылуучу заттадан 2,6 миң гектар жерин, экономика жаны бла магъанала объектиени эм эл молк жерлени тазалауға керекдиле. Пресс-служба айтхаларына көре, жерлени атылуучу заттадан тазалаууу жалаңда контрактникле бардырдыла.

Владикавказны тюенкерини нарт жигитлени сифатлары бла жасаллыкдыла

Узак бармай Владикавказны тюенкеринде бу жерли художникле ишлеген миллет жигитлени суратлары сатылып башларкыдыла. Хор сурат бла бирге, аны юсюнден орус эм осетин тилдеде кытапчык берилдикди.

Шендо пазланы юч варианты тираж бла басмаланырға хазыр этилгенди. Биринчи атлада 900 экзemplарны чыгарылкыдыла. Сора аланы саны иги да кебейдикди. Проектни кыурачуланы кыууну башчысы Давид Гоззатиди.

Жаш аталаны бла аналаны байрамлары

Данну ара шахардын жаш аталаны бла байрамлары болукуду. Аны чеклениуде, спорт эриктегени кетериучу оюнала болукудула, алай ашорикчыланы, кийимлени, оюнчаккыны, башха товарланы кетериучу кыурапкыдыла, деп айтханды шахар администрацияны пресс-службасында.

Жаш ата-аналарга консультацияла эм тобеишуле кыурапкыдыла. Сабий коллективле тепсе, жырлау жаны бла усталкыларын көргөзюрюкюдө.

Прокуратура адамланы сейрлерин жакылайды

Дагыстанны прокуратурасыны пресс-службасы билдиргенди көре, надзорчук этген ведомство Тарумовск районда жашгалана коммунальни мушунланы керекиси чаклы бир алпырға керекдиле. Прокурора адамланы эркинликлери кыуруууну юсюнден суддеге 13 тилек заявлени бергенди. Алада айтылганына көре, эллени оюнуларына халкы суну бла жалчытууну юсюнден схиамны кыурауға эмда законодательствого тиешилидик кыбыл этерге, деп бурюрганды.

Ведомствода айтхаларына көре, халккы суну бла тыйгычмыз жолчыруу ючюн, ишле ичи кыурапкандыла. Алай этилмесе, адамланы эркинликлери эм сейрлерини зоран тышердикди.

Эсепле чыгарылуу

Гадийланы Зайнаф - жылны бек иги насийхатчысы

Бу кюнде «2015 жылны бек иги юйретуучусу» деген шахар конкурсу эсеплери чыгарылганды. Ага аталып Кзырал концерт залда кыуанчылы жыйылуу болганды. Аны Нальчик шахары администрациясы билим беруу департаментти кыураганды.

Байрамны 28-чи номерли прогимназияда жокрогөн жашчыкыла бля кызыктыла ачкан эдиле. Ол да бошдан тойюлду. Былтыр бу конкурсада ма аланы юйретуучусу хорлаган эди.

Департаментти школгыз дери билим беруу бөлкомноно баш специалистти Мариана

кере бардырабы. Ол магъаналы эмда керек болганына тоюшюндюргенди. Белгиллики, профессионал усталык жылла бля жыйыштырылды. Былтай конкурста уа бек аламыт саныу болуп, ага улуу кыошунулук этедиле, деп, билим беруу департаментти башчысы Светлана Аминова эришгенлени алгышлаганды, барына да жетишилме тежегенди, ала мындан ары да педагогика иштеринде айырмалы болууларны сойгетени билдиргенди.

Конкурсу ахыры да эки кезуенден кыурулган эди. «Визитный карточкада» ага кыатышханлы юйретуу ишде кеслерини энци амалларны кыргюзюрге керек эдиле. Аланы хар бири да асыры игден, жюрини

Башир бек кылендирген эдиле.

Болсада конкурс ол конкурсу, ала уа хорлаганлы, хорлатханлы да боладыла. Жюрини онсуна кере, ючюнчю жерге 13-чю номерли гимназияны 37-чи сабий сядындан юйретуучу Любовь Асланова чыктыганды. Экинчисине уа - 66-чы номерли прогимназиядан Замира Гукешева. «2015 жылны бек иги юйретуучусу» деген аты уа 21-чи номерли орта школну 36-чы сабий сядында иштеген Гадийланы Зайнаф тийишли болганды.

Кыурачуланы саугыса 13-чю номерли гимназияны 51-чи сабий сядыннан Алена Сабеевага жетгенди. Аны ынасы, аныса да юйретуучюле болуп ишлегенлерин белгилерчады. Ол кыурачулга кесин сахнада кып чырмау эм тыйгыч хорлап чыктыганы ючюн сойдюргенди. Майкл Джексону айтхылык төпсеуюн алай иги кыргюзгенди.

Бу ишни кыураганлына конкурса кыатышханлы бирин да саугыса кыоймагандыла. Аланы уа чекленген жууаплыгыз болган «Урван жол ремонт - кыурулуш управление» общество келтирген эди.

ХОЛАПАНЫ Марзипат Сураатлы автор алганды.

Барагунова айтханга кере, бу арт айда конкурсу оки кесиги да этендиле. Биринчисинде юйретуучюле сабийле бля бирге этген ишери кыргюзгендиле. Экинчисинде уа жюри конкурса кыатышханлы ишлеу амалларын садиклеге барып кыргендиле. Алай бля онсегиз адамдан жаланада сегизиси сайланганды. Ала уа эди сахнада кыргюзюрге керек эдиле кеслерини айырмалыкларын.

-Бу эришюну биз быйыл бля бешинчи

кыауму биринчи жерлеге тийишли болганды сайланмай кып турганды.

Экинчи кезиде конкурсантла «Артистизм эм чыгармачылык» деген номинацияда эришрге керек эдиле. Бу жол да жюрини кыаумуна сайлау этюрге кыыйын эди. Нек дегенде юйретуучюле сахнада кеслерин профессионалча жорюткендиле. Аланы, шатада, ол жон жууукларындан, холлагарындан сора да, белгиле эстрада жырчыла Текуланы Амур бля Жашуулыны

Конференция

Аманлыкчылыкны кетериуно амалларын излегендиле

Алгаракылада РФ-ни МВД-сы Краснодарда университетини Нальчикде филиалында - усталыктын ёсдюруу жаны бля Шимал-Кавказ институтуда «Россеиде шёндюгизамда аманлыкчыла кыажу стратегия» деген темага 19-чу халкыла аралы илиму-практика конференция бардырылганды. Ага

ханланы Кзашаубий, Жамауат советни келечиси - Каабаты-Малкыарны килсаларыны блогосиний Валентин Бобылев, экстремизме кыажу аралы кыулукучулары да чыктырылган эдиле.

Пленар жыйылудан сора иш андан ары секциялада бардырылганды. Ала уа крими-

институтларын айнытуу, аны жамауат кыоркуусулукну сакылауда магъаналыгыны, кадрлары хазырлау проблемасын юслеринден да барганды сёз.

Ахырында тийишли эсгертилеу кыабил кыргюгендиле. Анда жамауатда кыугаланы тохтатуу, право изамны сакы-

алимле, жамауатны келечилери, кыурабюлеыны регионларындан право изамны сакылаучула, ишде право эм административ мадаралы хайыртануу амалларны кыаралганды. Конференцияда а КМР-де ич ишле министрни орунбасары Залий-

нопогины, уголовный-право системаны игилендириуно, терроризмге эм экстремизмге кыажу ишде право эм административ мадаралы хайыртануу амалларны кыаралганды. Конференцияда гражданду обществоно

лаучулары бля экстремист иштеге кыажу кыоршоен жууаплы органлары араларында байламлыкыла кыурууно, алгилени, дин кыулукучулары бу иште тартууно магъаналыгыны юслеринден айтылады.

СЮД

Эркинликлери сыйырылганды

Баксан районну сюдо Ципиновлга ачылган уголовный ишни тинтип, юйорюно башчысы бля аны ой бийчисин жууапта тартырга деп, алай онсу чыгарганды. Эр ишти наркотиклени аслам халда сатып алганы, асырагыны эмда сатарга умут этени, тишюруу а аланы жюрюрге ючюн терселендиле.

Тинтиуден ачыклагангандыча, Ципилов былтыр 27-чи мартда Москвада «Белая дача»

микрорайонда белгиле болмаган адамладан, законгага бузуклык этип, наркотикле сатып алганды. Бзы бля ол улуу кыарлы ара шахарындан Минеральны Водиге келтиргенди. Андан ол ой бийчисин аялдап, отуну ага бергенди.

Бу кыужу асыруу Кыабаты-Малкырга келтирге. Ципинова барган машыны Дугубюде «Кызуруну» стационар постда УГИБДД-ны инспекторлары тох-

татхандыла. Былайда аны Наркоконтролюну кыулукучулары тутхандыла. Алай бля сюд Ципиновланы терсиклерины жентиргенди. Кырал терлючуно омону эсге алып, юй таманы 12 жылны битеуле нызамлы колонияда тутарга, юй бийчисини эркинликтин төрт жылга условно сыйырырга оную этилгенди.

Бизни корр.

Турнир

Батырны сыйын кыргендиле

Нальчикни 31-чи номерли школуну стадионунда Кишиликни орденини кавалери, кыулукугу толтура турганлай ёлген Артур Людмилович Мисостов ухруметне быйыл футбюлдан онунчу турнир бардырылганды.

Эришюлени финалында Нальчикде ич ишле бөлкомно полиция полкуну 1-чи эм 4-чю роталары тобешгендиле. Эсеплеге кере, төртюнчю бөлком кытханлы, ага кубокну Артуру атысы Людн Мисостов бергенди.

Эни эрмётда бля белгиленгендиле: эм ахшы вратарь - Анзор Абидов, бек иги кыорулаучу Хамиди Юанов, айырмалы полузащитник - Арсен Хамитов, чабуулу этюнчо - Юрий Тахахов, сора турнирны эм ити футбюлсу - Наурыз Тахахов. Эришюлени кыурарга се-сеплик этгенлери ючюн баш судья Руслан Маршенкулов.

МВД-ны УВО-Сунда кыулуку этген Асланбек Улимаев бля Алим Гуков грамотала бля саугылангандыла. Артур Мисостов 22-чи майда тууганды. 2002 жылдан башлап Нальчикни ведомстводан тышанда хорасандын ишгенди. 2005 жылы октябрь айында ча-

буулул этилген кезиде бандитлени кыларынды жоюлганды. Аны жууклары бля ахлулары хорлаганлыны алгышлай, турнирны бардыргыналга да чырагыланлары билдире, мындан арысында да жетишилме билууларын тежегендиле.

КОРРУПЦИЯГА КЫАЖУ

Сизден улутха даулай эселе...

Ич ишле органа коррупцияга кыажу ишине не заманда да баш магъаналы сагазандыла. Ол жамауат жашауыга себеплик этген бек кыужу ишлерден бириди, аны жыйытканы хатасандан власть оргналга адамаланы жанындан шыануулук тас болды.

КМР-де ич ишле оргналны кыулукучулары коррупция ишине магъаналы хатасандан бля бар эселе аланы юсонден ачык этеригини тилейдиле. Жууаплы оргналны келечилери сизден улутха излей эселе, кыоркымгаанлай, арт болжалга салмаганды, полицияга

сөлөшкү. Право изамны сакылаучула сизге не жаны бля да булгелуу этерикдиле, законланы ангылатырыкыдыла.

Алай бля бу аманлыкчы юсонден, Ич ишле министрствода бу телефон номерле сөлөшүл белгиле этюге болуксуз: 8(8662) 49-53-59 (ол ючюн узуну ишлейди)

Сизден улутханы полицияны кыай эселе, аны юсонден КМР-де МВД-ны оператив-излеу бөлкомно (кеси кыоркуусулук бөлком) бу телефон номерлеге сөлөшүл айткылары: 8(8662)40-75-01, 8(8662)49-50-78.

Неда письмо жазып, аны бу

адресге жибериге да болуксуз: 360030, КМР, Нальчик шахар, Куйулийаны Кыясын аты проспекти, 10 «Б» мекам. Письмону Интернетде бу электрон адресге жибериге да болуксуз: antikor07mvd@mail.ru

Ич ишле оргналны кыулукучулары сизни эркинликтегизге бля праволаргыызга бузуклык этилгенлери юсонден а РФ-ны МБД-сыны «Кызуу саны» телефонуну бу номерлеге сөлөшүл билдириге тийишлиди: 8-800-250-02-35 (хаксыз) неда 8(495)667-74-47.

КМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Солуу

Кыабаты-Малкыарда туризмин айнытуу анда энци экономика зонаны кыуруу бля кысык байламды. Россеини Правительствоюну 2010 жылны 14-чю октябринден «Шимал-Кавказ федерал округда, Краснодар крайда эм Адыгея Республикада турист кластер кыуруу юсонден» бегиминде тогуз экономика турист-солуу зона бегитилгенди. Бу проектин жашауда бардыруу бля уа «Шимал Кавказны курортлары» ачык акционер общество («КСК») жорышды.

Алай бля алай бир зона бизни республикада да болуксуз. Туристте жылы кыайсы кезуеню да солуларча «Элбрус-Бызынга» комплексини айны-

жангыртылыккыды, сора жангы объекте - канат жолла, трассала, солуу кереклени болжалы халда беруу пункт - ишчелерикдиле.

Общество бу жаны бля ишни алгаракылада башлаганды. 2014-2015 жыллада кысык Compagnie des Alpes французюу компанияны рекомендацияларына кере тау-лыжа жолла эки кереге кенгертилгенди, дунияныкылаада, ала да эниште тогушенде кентлик сексен метрге жеттени. Бу мадарладан сора туристлени саны терк окуяна өсгөндү - декабрни алындан мартны ахырына дери Азав бля Четег талаага канат жолга 120 миңден аслам ски-пасс сатылганды. Ол а сау озган

«Элбрус курортну тамбласы аламаат болурга ушайды»

«...», хар башха управляющий компанияла, Элбрус районда жашагыла бля эки жанына да хайырге байламлыкыла тохталдыр муратлады. Ала шексиз да кыонак юйледе, кафеде, фирмалада урундыла, араларында предпринимательде да бардыла. Былай энци экономика зоналага (ОЭЗ) кирген жерге управлени этюу акционер обществога этюорюлген туризм бля байламлы регион бизнесге жангы онла бергенди.

Ага киргенле жерлеге планировка этюуно эм аланы игилендириуно проектин чекеринде ОЭЗ-ны резидентлери даражасында Элбрусну айнытууга кыошулалыкыдыла. Бек алай алага чалоганы төлеуде жеткилик кылды. Алай 2023 жылга дери федерал бюджетте тоюорюлген фойда ючюн төлөнгөн налогдан эркин этиликдиле. Молк ючюн он жылы эмда жерге беш жылны ала налогла бериле той шюлө.

2017 жылга дери Социальный страхование эмда Медицина страхование фондлага төлеуле азайтылады. Андан тышында, резидентле кырал ачкыга иштенген инфраструктура (электричество, газ, суу, канализация, телекоммуникацияла эм б.) бля да хайырланлыкыдыла.

Турист-рекреация энци экономика зонаны резидентти бля байламлы проекттерин бардыралырга юйретуу семинарла кыурадалыла, информация-консультация болушук этилди. Управляющий компанияча, «КСК» инвесторланы алында тийишли кадрлары хазырлау, кыоркуусулукну жалчытуу, туристте тохтаууз келирча жангы халкыла аралы рынокланы излеу бля байламлы борчланы кеси босуну алады.

Бююнолоке ол «Элбрус-Бызынга» комплексини Минги тау эм Четег жанларында кадастр ишлери бардырады, картография материалы жангыртатды, молк-право инвентаризацияны толтурады. Проектни жарашырында Элбрусну тарых магъанасына, регионну адёт-төре эм маданий энциликне, табигый эт экосистемага бузуклык этилмеликке да кыайгырылыккыды.

Ольга ПОГРЕБНЯК.

Материал «Север Кавказны курортлары» ачык акционер обществоно пресс-службасыны болушугу бля хазыранганды.

жыл бля тенгиди. Социология эм Элбрус районлада жерле хайырланлыккыдыла. Минги тауну тирис адамла дайым келген тау-лыжа курортлаанды, аны бири-бири жерлеринде жайда да учарга жарарды. Бу бизнес кыурагыны 40-45 жыл болады. Алай инфраструктура эскиди: тогуз канат жолдан бионгичо илемлеге жангыз да эски кишелдиле. Ол обиден проект эки кезуеге толтурулууду. Алга шёндюу тау-лыжа инфраструктура

жыл бля тенгиди. Социология эм Элбрус районлада жерле хайырланлыккыдыла. Минги тауну тирис адамла дайым келген тау-лыжа курортлаанды, аны бири-бири жерлеринде жайда да учарга жарарды. Бу бизнес кыурагыны 40-45 жыл болады. Алай инфраструктура эскиди: тогуз канат жолдан бионгичо илемлеге жангыз да эски кишелдиле. Ол обиден проект эки кезуеге толтурулууду. Алга шёндюу тау-лыжа инфраструктура

жыл бля тенгиди. Социология эм Элбрус районлада жерле хайырланлыккыдыла. Минги тауну тирис адамла дайым келген тау-лыжа курортлаанды, аны бири-бири жерлеринде жайда да учарга жарарды. Бу бизнес кыурагыны 40-45 жыл болады. Алай инфраструктура эскиди: тогуз канат жолдан бионгичо илемлеге жангыз да эски кишелдиле. Ол обиден проект эки кезуеге толтурулууду. Алга шёндюу тау-лыжа инфраструктура

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
БЕШАЙЛАНЫ Мугалин (баш редактору оубрасары)
ТЕКУЛАНЫ Хава (баш редактору оубрасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары)
САВАККУЛАНЫ Асият
ТИКАЛАНЫ Фатима

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приемный - 42-43-01.
Баш редактору оубрасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспондент - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.НОМЕРИ:
Жамаут-ноитига жашуу - 42-67-68, 42-24-02.
Кыулуура - 42-75-82.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-50-18.
Жангыллыкка эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окыучула бля байламлыкка жорютуу эм реслама - 42-37-94.
Тилмангала - 47-31-28, Сууга чыгуучу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторга - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бля кыагыт жюрютмейди.
Кыоу жазмалага редакция этилмейди эм ала артха кыайгырмадыла.

Газетте басылган материалга айтылган оомола редакцияны босуну магъаналы хазар эткенди.

Россеи Федерацияны Басманы юсонден законун тийишлиликке материаллары авторлары келесери жууаплуудыла.

Редакция автордан 400 этегиз тизгенди (машина бля жазылган 5-бет) кетюно алмайды.

Газет Басманы эм асламы информацийны эркинликте кыурууу жаны бля Кыабаты-Малкыар регион инспекцияга 1994 жылда 14-чю номерле регистра этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066, Индекс - 51532

Газетни басмага КМР-ни Басма эмда асламы коммуникацияла жаны бля кырал комитетини компьютер сулужбасы хазар эткенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басылганды. Нальчик шахар, Ленин аглы проспекти, 33

Газетни ишлери тапдыруу ючюн КМР-ни аглы саваны Федеральной Управленисы жууаплууды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени роингача сатыу ючюн КМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууаплууды.
Телефон: 42-69-34

Номерге графике кере 19 00 сагатка кыол салындады. 20 00 сагатка кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИ ЧЫГАРЫШЛА:
Бешайланы Мугалин - дежурный редактор.
Кетюшюланы Зульфиде - жууаплы секретары оубрасары.
Зезуланы Лида - (1,2-чи бетле),
Бийчыкуланы Жаннета - (3,4-чи бетле) - корректорка.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 861

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗАТЫЛЫН АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин аглы проспекти, 5.
электрон почта: elbor_50@mail.ru